

OBJAŚNIENIA

przyjętych wartości w Wieloletniej Prognozie Finansowej Miasta Leszna na lata 2017-2028

Prezydent Miasta Leszna przedkłada Radzie Miejskiej projekt uchwały w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta Leszna na lata 2017-2028 sporządzony w oparciu o następujące akty prawne:

- ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (Dz. U. z 2016, poz. 1870 ze zmianami),
- ustawa z dnia 13 listopada 2003 roku o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2015 r., poz. 513),

oraz dokumenty opracowane przez Radę Ministrów lub Ministerstwo Finansów:

- „Wieloletni Plan Finansowy Państwa 2016-2019” (Warszawa, kwiecień 2016 rok),
- „Strategia zarządzania długiem sektora finansów publicznych w latach 2016-2019” (Warszawa, wrzesień 2015 rok),
- „Wytyczne dotyczące założeń makroekonomicznych na potrzeby wieloletnich prognoz finansowych jednostek samorządu terytorialnego” (aktualizacja październik 2016 rok),

jak również podjęte przez Radę Miejską uchwały w sprawie wieloletnich programów, planów i zadań.

Informacje ogólne

Położenie geograficzne Miasta Leszna przy międzynarodowej trasie DK 5 (i przyszłej trasie S5) łączącej, między innymi, dwa największe ośrodki zachodniej Polski – Poznań i Wrocław, jest niewątpliwie atutem Miasta. Podobna odległość dzieli Miasto od trzech europejskich stolic (około 300 km): Warszawy, Berlina i Pragi. Oprócz dogodnych połączeń drogowych Leszno posiada doskonale rozwiniętą sieć linii kolejowych oraz lotnisko. Leszno posiada bez wątpienia dogodne położenie, co sprzyja rozwojowi gospodarczemu.

Leszno od lat jest miastem gdzie stopa bezrobocia jest dużo niższa niż w Polsce. Przyczynia się do tego zarówno stabilna kondycja leszczyńskich zakładów pracy, jak i nowe powstające inwestycje w mieście. Liczba podmiotów gospodarczych w Lesznie na koniec października 2016 roku wynosiła 7.130. Na dzień 30 września 2016 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Lesznie zarejestrowanych było około 1.600 osób bezrobotnych (dla porównania w sierpniu 2015 liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych wynosiła nieco ponad 1.800). Stopa bezrobocia na koniec września 2016 roku dla miasta Leszna wyniosła 4,9 %. Jest ona niższa od stopy bezrobocia w województwie (5,1%) i w kraju(8,3 %).

Wskaźniki makroekonomiczne

Prognozę podstawowych wskaźników makroekonomicznych przyjęto opierając się na informacjach zawartych w dokumentach Ministerstwa Finansów, prognoz banków oraz własnych analiz w zakresie wyników wykonania budżetu Miasta w latach 2012-2016. Dla roku 2017 przyjęto dane zgodne z projektem uchwały budżetowej.

W WPF przyjęto następujące dane makroekonomiczne:

a) na lata 2018-2020:

Wyszczególnienie	2018	2019	2020
CPI dynamika średnioroczna (%)	101,8	102,5	102,5
PKB dynamika realna (%)	104,0	103,9	103,8

b) na lata 2021-2028:

Wyszczególnienie	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
CPI dynamika średnioroczna (%)	102,5	102,5	102,5	102,5	102,5	102,5	102,5	102,5
PKB dynamika realna (%)	103,7	103,5	103,3	103,1	103,0	103,0	103,0	103,0

Dochody budżetu

Miasto Leszno, podejmując zadania inwestycyjne spodziewa się w przyszłości efektów w postaci poprawy standardu życia mieszkańców, jak również korzyści z napływu nowych inwestorów. Przykładem takiego działania jest m. in. tworzenie dogodnych warunków przedsiębiorcom, dla których przygotowana jest specjalna strefa inwestycyjna I.D.E.A z nowowyprowadzoną ul. Geodetów (ul. Geodetów łączy strefę z drogą krajową nr 5), przebudowaną ul. Usługową wraz z infrastrukturą techniczną (ul. Usługowa łączy strefę z drogą wojewódzką nr 323) oraz wybudowanym Inkubatorem Przedsiębiorczości, gdzie tworzące firmy mogą po preferencyjnych cenach wynajmując pomieszczenia biurowe, magazynowe czy produkcyjne oraz korzystać z opieki doświadczonych przedsiębiorców, doradców, firm usługowych. W latach następnych planuje się nowe inwestycje na tym obszarze i w okolicy m.in. budowę zbiornika wyrównawczego i kolektora wschodniego kanalizacji deszczowej, sieć kanalizacji wodnej i sanitarnej (inwestycje MPWiK Sp.z o.o. w Lesznie) oraz budowę dróg (m.in. ul. Budowlanych). Rada Miejska Leszno w 2016 roku przyjęła miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w rejonie dzielnicy Zatorza, gdzie został wyznaczony obszar tworzący nową strefę inwestycyjną. Poblize budowanej drogi łączącej S5 – węzeł Święciechowa z wiaduktem drogowym na ul. Wilkowickiej uatrakcyjni to miejsce dla inwestorów. Miasto podejmuje również inne działania ułatwiające rozwój inwestorom w Lesznie, tj. m.in. przebudowa DK 12 w granicach miasta Leszno, rozbudowę ulicy Osieckiej i przebudowę ciągu ulic łączących drogę wojewódzką 323 z drogami krajowymi nr 12 i 5 (od Strzeleckiej, poprzez Lipową, Obrońców Lwowa, Aleje Krasińskiego, ulicę Fabryczną do ulicy Mickiewicza).

Miasto stara się wykorzystać możliwości, jakie stwarza Unia Europejska i jej fundusze. Dlatego też największe inwestycje infrastrukturalne realizowane są przy udziale środków zewnętrznych oraz planowane do realizacji z tych środków.

Wszystkie te decyzje w sposób pośredni lub bezpośredni mają na względzie kształtowanie wielkości dochodów miasta, szczególnie dochodów podatkowych i udziału w podatkach dochodowych w latach następnych.

Konstruując Wieloletnią Prognozę Finansową przyjęto zasadę ostrożnego i realnego planowania dochodów, zgodnie z możliwością ich wykonania.

Dochody podatkowe i z tytułu opłat lokalnych oszacowano w oparciu o wskaźnik inflacji oraz dynamiki PKB. Założono o 1,5 % coroczny przyrost podstaw opodatkowania (budowle i pozostałe nieruchomości oddawane do użytkowania), jak również ze względu na skuteczność działań windykacyjnych zaległych należności podatków i opłat lokalnych. Z uwagi, iż na te pozycje dochodów Miasto ma realny wpływ należy poddać szczegółowej analizie i zrewidować aktualną bazę podatników pod kątem aktualności oraz wzmocnić działania poboru podatków i opłat bieżących, jak również zwiększyć działania zmierzające do powszechności opodatkowania. Działania te zostały już szeroko zakrojone w 2016 roku i będą kontynuowane w latach następnych, co przyczyni się do zwiększenia wpływów podatkowych.

Dochody z udziałów w podatku dochodowym od osób fizycznych i od osób prawnych w latach 2018-2020 zaplanowano w oparciu o optymistyczne prognozy Ministra Finansów dla wpływów z podatków bezpośrednich zawartych w Wieloletnim Planie Finansowym Państwa na lata 2016-2019. Na rok 2017 przekazana informacja w zakresie planowanych dochodów z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego w porównaniu do roku 2016 zakłada wzrost o blisko 7 %. W Wieloletniej Prognozie Finansowej Miasta na lata 2018-2019 założono wzrost udziału w PIT o 7,5 % do roku 2017, w każdym następnym roku o 2,5 %. Dla udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych podobne wzrosty w każdym roku.

Dochody z mienia (nie zaliczane do dochodów majątkowych) oraz pozostałe dochody zaplanowano dla każdego roku objętego prognozą na podstawie dochodów z roku 2016 powiększonych o wskaźnik inflacji.

Dochody majątkowe określono uwzględniając środki zewnętrzne na dofinansowanie przedsięwzięć inwestycyjnych, wpływy z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego przysługującego osobom fizycznym w prawo własności w stałej kwocie 300.000 zł oraz dochody ze sprzedaży majątku w kwocie 11.500.000,- zł (na lata 2018-2019, przy założeniu, że utrzyma się trend z 2016 roku – sprzedaż mienia osiągnęła kwotę blisko 10 mln zł), 8.000.000,- zł (na lata 2020-2021) oraz w kwocie 6.000.000,- zł na lata (2022-2026) i 5.000.000,- zł w 2027 i 2018 roku. Przy określeniu wysokości dochodów majątkowych ze sprzedaży mienia wzięto pod uwagę wartość zasobu komunalnego przeznaczonego do zagospodarowania, zgodnie z planami zagospodarowania (o wartości ca 80.000.000 zł), prognozowaną sprzedażą mieszkaniowego zasobu do 2017 (uchwała Rady Miejskiej Leszna nr XXIII/380/2013 z dnia 31 stycznia 2013 roku w sprawie Wieloletniego Programu Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Miasta Leszna na 2013-2017 ze zmianami) – ca 23.000.000 zł oraz zamierzenia planistyczne w zakresie zurbanizowania kolejnych terenów stanowiących własność Miasta (ca 150 ha) w rejonie ul. Dożynkowej oraz w rejonie ulicy Obrońców Lwowa oraz nowej strefy inwestycyjnej na Zatorzu pomiędzy ulicami Krzyckiego, Bojanowskiego i Chłapowskiego do zachodnich granic miasta.

Prognozy demograficzne dotyczące liczby uczniów szkół oraz analizy organizacji uwzględniające zmiany przepisów oświatowych wskazują, że przez najbliższe lata czekają nas zmiany organizacji szkół. Zmiana przepisów przywracająca obowiązek szkolny dla siedmiolatków i pozostawiająca sześciolatkę w przedszkolach nie miała większego wpływu na liczbę uczniów w szkołach podstawowych w roku 2016 albowiem dodatkowy rocznik uczęszczał już do szkoły, a zmniejszenie liczby uczniów w klasach pierwszych o ok. 400 w roku szkolnym 2016/17 było zjawiskiem jednorazowym. Natomiast wygaszanie gimnazjów i tworzenie 8-letniego nauczania w szkołach podstawowych może obniżyć koszty funkcjonowania oświaty poprzez połączenie szkół podstawowych z gimnazjami pod jedną dyrekcją szkoły. W szkołach ponadgimnazjalnych w dwóch kolejnych latach nastąpi spadek uczniów, po tym okresie nastąpi stabilizacja liczby uczniów. Odnotowany spadek liczby osób uczęszczających do szkół ponadgimnazjalnych dla dorosłych spowodował w 2016 roku decyzję Rady Miejskiej Leszna o likwidacji jednej ze szkół dla dorosłych. Wahania liczby uczniów w granicach kilkudziesięciu osób i liczby oddziałów w granicach kilku nie mają istotnego znaczenia dla wysokości części oświatowej subwencji ogólnej. W 2017 roku przewidywane jest objęcie subwencją dzieci sześciolatków przebywających w przedszkolach, co skutkuje wzrostem subwencji oświatowej. Tym samym nie ma zagrożenia znacznego zmniejszenia dochodów z subwencji oświatowej na lata objęte prognozą.

Dotacje celowe z budżetu państwa prognozowano na lata 2018-2028 na poziomie roku 2017 z uwzględnieniem 1,5 % wzrostu w każdym kolejnym roku (z danych makroekonomicznych wynika planowany następujący wzrost inflacji: 1,3% w 2017 r., 1,8% w 2018 r. i 2,2% w 2019 r.). Istotny wpływ na wielkości kwotowe dotacji ma nowouruchomiony przez rząd program Rodzina 500+. W dotacjach ujęto również w latach 2017-2025 tj. na okres podpisanego porozumienia z Marszałkiem Województwa Wielkopolskiego, dofinansowanie w kwocie 1.400.000,- zł Teatru Miejskiego w Lesznie (przejęta przez Miasto Leszno instytucja kultury – Centrum Kultury i Sztuki w Lesznie od m-ca kwietnia 2016 roku). Ponadto przewidziano dotacje na zadania powierzone realizowane od lat we współpracy z innymi jst (m.in. komunikacja podmiejska, schronisko dla bezdomnych zwierząt, funkcjonowanie PUP i MBP).

Środki z innych źródeł, w tym dotacje ze środków Unii Europejskiej określono jako możliwe do uzyskania środki zewnętrzne w zakresie przyjętych do realizacji przedsięwzięć. Przedsięwzięcia bieżące realizowane z udziałem środków unijnych i z innych źródeł zewnętrznych zaplanowano na podstawie zawartych umów (przedsięwzięcia kontynuowane), a także w 2017 roku i latach następnych pojawiają się projekty, na które przygotowane są wnioski do instytucji zarządzających. Planując inwestycje na następne lata nie sposób nie planować jednocześnie źródeł ich sfinansowania, a opierać się jedynie na środkach własnych. Tym bardziej jest to uzasadnione w przypadku inwestycji, które mają szanse pozyskania środków zewnętrznych w ramach nowej perspektywy unijnej na lata 2014-2020 (zwłaszcza projekty sfinansowane ze środków OFAL przygotowujące front robót, które będą objęte dofinansowaniem z LOSI). Na wiele wprowadzonych przedsięwzięć Miasto w 2016 roku złożyło już wnioski o dofinansowanie, dla wielu sporządzane są dokumentacje, kilka oczekuje na ogłoszenie konkursu. Wszystkie formalne sprawy będą rozstrzygane w 2017 roku. Dlatego front inwestycyjny planowany w 2017 roku jest tak różnorodny i bogaty. Należy jednak wskazać, że dla tych inwestycji należy uznać za oczywiste, że w przypadku nie pozyskania dofinansowania, ich realizacja będzie odłożona na następne lata lub wydłuży się znacznie w czasie, tak, aby dostosować możliwości inwestycyjne do bezpiecznego poziomu zadłużania Miasta. Taka sama zasada będzie stosowana wobec przedsięwzięć bieżących, które zamierza się realizować przy udziale środków

zewnętrznych. Brak wpływu środków zewnętrznych spowoduje rezygnację lub ograniczenie zakresu albo wydłużenie okresu realizacji tych zadań. W 2017 roku wysokość dotacji na planowane projekty i zadania realizowane przy współudziale środków unijnych określono na poziomie wpływu spodziewanych zaliczek lub refundacji poniesionych wydatków.

Wydatki budżetu

Od paru lat wprowadzana jest dyscyplina wydatków bieżących, która wynika z konieczności zachowania polityki inwestycyjnej Miasta i maksymalnych możliwości wykorzystania środków zewnętrznych.

Wydatki na obsługę długu to planowane odsetki od wyemitowanych obligacji komunalnych oraz odsetki od zaciągniętych pożyczek i kredytu. Analizując wskaźniki w latach 2007-2015 można zaobserwować, że: wskaźnik rentowności 52-tygodniowych bonów skarbowych w 2007 roku wynosił 4,64 %, a w 2015 roku 4,47 %. Odmiennie kształtuje się wskaźnik WIBOR 6M w 2007 roku wynosił 4,89 %, a w 2015 roku 1,80 %. Dlatego też planując wydatki na obsługę długu założono, że oprocentowanie nie ulegnie wzrostowi, a marża banku będącego agentem emisji w 2017 roku będzie na poziomie roku 2015, która to wyniosła 1,05 % (w 2012 roku marża banku wyniosła 1,5%). Większość umów, które Miasto ma zawartych z bankami oparta jest na wskaźniku WIBOR. Umowy, których płatność odsetek określona jest na podstawie wskaźnika rentowności 52-tygodniowych bonów obowiązują do 2017 roku, a marża w nich określona dla banku wynosi 0,30% i 0,35%.

Wydatki na wynagrodzenia i składki od nich naliczane stanowią w 2017 roku ponad 46 % wydatków bieżących, z tego ponad 75 % to wydatki ponoszone na wynagrodzenia i składki pracowników oświaty. Podjęte decyzje w 2016 roku o utworzeniu centrum usług wspólnych od dnia 1 stycznia 2017 roku dla wszystkich jednostek oświatowych i tym samym scentralizowaniu obsługi finansowej w szkołach i innych placówkach oświatowych oraz administracyjno-kadrowo-finansowej w przedszkolach (które od początku przejęcia ich prowadzenia przez Miasto są obsługiwane w tej formie) ma na celu standaryzację procesów finansowych w tych jednostkach, poprawienie jakości pracy i w przyszłości oszczędności w wydatkach na obsługę oświaty. Planowane środki na utrzymanie Zespołu Obsługi Jednostek Oświatowych w Lesznie ujęte są w nowoutworzonym rozdziale klasyfikacji budżetowej (75085) w ramach działu 750-Administracja publiczna. W 2017 roku w objaśnieniach Ministra Finansów do podanych wielkości subwencji wyjaśniono, że kwota obejmuje podwyżkę wynagrodzeń dla nauczycieli. Wysokość wyliczonej podwyżki ujęto w budżecie 2017 roku w rezerwie celowej. W pozostałych latach objętych analizą nie zaplanowano podwyżki wynagrodzeń dla nauczycieli, przyjmując, że jeżeli zostaną one zapisane w ustawie to zagwarantowane zostaną środki na ich realizację w postaci zwiększonej kwoty subwencji oświatowej. Możliwość zrealizowania planowanej w poprzednich edycjach WPF podwyżki dla wszystkich pracowników samorządowych od roku 2018 w wysokości 3 % będzie podlegać głębokiej analizie w związku z szansą wykorzystania środków zewnętrznych z UE na realizację szerokiego wachlarza projektów inwestycyjnych i zaangażowania w dużej skali środków własnych Miasta na te projekty. Aby podołać tym oczekiwaniom inwestycyjnym Miasto musi zaciągnąć kolejne zobowiązania finansowe na lata przyszłe. Zatem planowane podwyżki wynagrodzeń pracowników samorządowych w roku 2018 przesuwają się na rok 2020.

W wydatkach związanych z funkcjonowaniem organów jednostki samorządu terytorialnego ujęto wydatki bieżące i majątkowe klasyfikowane w rozdz. 75022 – Rady gmin (miast i miast

na prawach powiatu) oraz w rozdz. 75023 – Urzędy gmin (miast i miast na prawach powiatu) oraz w rozdz. 75085 - Centra usług wspólnych. W latach 2018-2028 zaplanowano wydatki bieżące na poziomie roku 2017 (przy uwzględnieniu jednorazowych wydatków majątkowych w 2017 roku ok. 1.800.000,- zł).

Mimo to, wydatki bieżące wzrastają, choćby z tytułu równowartości otrzymywanych dotacji na program Rodzina 500+, a także w związku z podniesieniem przez rząd płacy minimalnej, która wpływa nie tylko na wysokość wydatków osobowych, ale także na wysokość innych świadczeń. Utrzymanie dyscypliny wydatków bieżących w najbliższych latach wymaga więc ciągłego podejmowania działań ograniczających koszty. Założono zatem konieczność wprowadzenia daleko idącego programu oszczędnościowego w dziedzinach absorbujących dotąd wysokie wydatki bieżące. Około 40% wydatków stanowią wydatki na oświatę i wychowanie, dlatego też konieczne jest dokonanie przeglądu sieci szkół. Będzie to możliwe również przy okazji wprowadzania przyjętej przez rząd reformy systemu oświaty. Poza połączeniem szkół podstawowych z wygaszanymi gimnazjami (w Lesznie gimnazja mają swoje siedziby przy szkołach podstawowych), co zmniejszy wydatki na administrację szkół (o czym już wcześniej wspomniano), samorząd przygotowuje się do połączenia dwóch szkół podstawowych w śródmieściu, przeniesienia ich do obecnego budynku Gimnazjum Nr 1 przy Pl. Komeńskiego, co spowoduje również oszczędności w wydatkach bieżących szkół. Ponadto pozostałe dwa budynki po przenoszonych szkołach samorząd może sprzedać lub wydzierżawić uzyskując dodatkowe dochody z mienia. Po przeprowadzonej analizie oraz biorąc pod uwagę nowe przepisy związane z podatkiem VAT, Rada Miejska Leszna zdecydowała (o czym pisano już powyżej), że od 2017 roku będzie scentralizowana obsługa rachunkowości i sprawozdawczości szkół i innych placówek oświatowych podlegających Miastu (przedszkola są objęte taką obsługą od początku przejęcia ich prowadzenia przez Miasto). Istotnymi pozycjami wydatków w budżecie są również wydatki na pomoc społeczną czy udzielane dotacje dla jednostek zarówno własnych, jak i dla jednostek spoza sektora finansów publicznych. W tym przypadku od 2016 roku zmieniła się struktura wydatków w dziale pomocy społecznej. Dzięki rządowemu Programowi 500+ zmniejsza się ilość gospodarstw domowych korzystających z innych form pomocy społecznej, a zwłaszcza z różnych zasiłków. Jednocześnie w 2018 roku Prezydent proponuje Radzie Miejskiej podjęcie decyzji o stworzeniu centrum usług wspólnych dla jednostek realizujących zadania z zakresu pomocy społecznej lub poszerzenie działalności Zespołu Obsługi Jednostek Oświatowych o ten obszar działalności Miasta.

Dużym obszarem, w którym samorząd ma obowiązek realizować swoje zadania własne to gospodarka komunalna, mieszkaniowa i ochrona środowiska. W tym zakresie wydatki ponoszone na oświetlenie ulic, utrzymanie zieleni czy też na utrzymanie komunikacji publicznej i substancji mieszkaniowej są szczegółowo analizowane i w 2017 roku zaproponowane zostaną Radzie Miejskiej decyzje o reorganizacji jednostek i zakładów budżetowych realizujących te zadania. Jednocześnie wydatki na opłaty właścicielom mieszkań odszkodowania za czynsz z tytułu niedostarczenia lokalu socjalnego będą się zmniejszać dzięki wybudowaniu w Henrykowie mieszkań socjalnych. Corocznie samorząd dokonuje wymiany rodzaju oświetlenia ulicznego na energooszczędne i tym sposobem obniżają się wydatki bieżące. Zmianie ulegną zasady ustalania stawek czynszu za lokale komunalne poprzez osiągnięcie większego wskaźnika udziału czynszu w wartości odtworzeniowej ustalonej dla budynków mieszkalnych, który aktualnie wynosi 2,03 i w roku 2018 musi wzrosnąć (Prezydent będzie postulował poziom wskaźnika 2,75), aby uzyskać w ten sposób lepszy procent pokrycia czynszem kosztów utrzymania zasobu komunalnego. Konsekwentne postępowanie w stosunku do

dłużników pozwoliło zahamować wzrost skali zadłużenia najemców lokali komunalnych jak i socjalnych poprzez bardziej zdecydowane działania w obszarze procesu egzekucji komorniczej (ze wskazaniem),

jak i zdecydowanych działań dla alokacji dłużników do lokali o zdecydowanie niższym standardzie. Te kroki muszą w przyszłości skutkować relatywnie mniejszymi kwotami na realizację zadań w zakresie gospodarowania zasobem komunalnym. Systematycznie będzie realizowana dewiza, w myśl której najemcy o dobrym statusie majątkowym nie powinni być wspierani przez pozostałych podatników Miasta Leszna poprzez nieuzasadnione „zaniżanie” stawek czynszu. Kolejnym narzędziem będzie zmiana ustawy o ochronie praw lokatorów i mieszkaniowym zasobie gminy (projekt jest już przygotowany przez rząd), która umożliwi weryfikację zawartych umów najmu i realizację nowej polityki czynszowej zasobu komunalnego.

Miasto będzie kontynuować przynoszącą efekty finansowe praktykę polegającą na dokonywaniu grupowych zakupów usług w zakresie energii elektrycznej oraz ubezpieczeń mienia i odpowiedzialności cywilnej. Grupę zakupową tworzą jednostki miejskie oraz w przypadku grupowych zakupów energii elektrycznej, również inne działające na terenie Miasta Leszna (ich obecność zwiększa wolumen zakupu energii co przekłada się na niższą cenę jednostkową).

Wszystkie te działania mają służyć planowanym oszczędnościom wydatków bieżących w latach następnych, a utrzymanie dyscypliny w tym zakresie pozwala na utrzymanie nadwyżki operacyjnej na dodatnim poziomie oraz realizację programu inwestycyjnego.

Wzrost ogólnych wydatków bieżących (poza wydatkami opisanymi wyżej) zaplanowano od roku 2018 o wskaźnik 2%, a od roku 2021 o wskaźnik 2,5%.

Wydatki majątkowe w latach 2016-2020 wynikają z realizowanych i zaplanowanych przedsięwzięć powiększonych o możliwości finansowe Miasta, natomiast dla lat 2021-2028 wprowadzono wielkości określające potencjalne możliwości inwestycyjne Miasta.

W poniższej tabeli przedstawiono przedsięwzięcia bieżące i majątkowe, których realizacja przewiduje współfinansowanie środkami zewnętrznymi. Wydatki przedstawiono w wielkościach limitów wykazanych w załączniku do WPF, natomiast dochody ze źródeł zewnętrznych przedstawiono w wielkościach i terminach spodziewanych wpływów zaliczek, ich rozliczeń oraz wniosków o płatność.

- zadania bieżące:

Źródło finansowania	2017	2018	2019	2020	2021	2022
---------------------	------	------	------	------	------	------

Europa dla włączenia

Wydatki Środki własne	0	0	0	0	0	0
Wydatki Środki zewnętrzne	59.405,65	0	0	0	0	0
Wydatki razem	59.405,65	0	0	0	0	0
Dochody Unii Europejskiej	59.405,65	0	0	0	0	0
Dochody razem	59.405,65	0	0	0	0	0

Jak żyć, uczyć się i pracować w kraju Unii Europejskiej

Wydatki Środki własne	0	0	0	0	0	0
Wydatki Środki zewnętrzne	125.890,94	0 *)	0	0	0	0
Wydatki razem	125.890,94	0	0	0	0	0
Dochody Unii Europejskiej	78.169,62	0	0	0	0	0
Dochody razem	78.169,62	0	0	0	0	0

*) Umowa na realizację projektu obejmuje również rok 2018, natomiast nie przewiduje się wydatków w 2018 roku.

Nowe tory – centrum Leszna po kolei

Wydatki Środki własne	245.689	50.000	0	0	0	0
Wydatki Środki zewnętrzne	991.506	208.600	0	0	0	0
Wydatki razem	1.237.195	258.600	0	0	0	0
Dochody z budżetu państwa	93.771	0	0	0	0	0
Dochody Unii Europejskiej	531.369	208.600	0	0	0	0
Dochody razem	625.140	208.600	0	0	0	0

Podniesienie kompetencji uczniów z terenu miasta Leszna

Wydatki Środki własne	465.390,73	29.125	0	0	0	0
Wydatki Środki zewnętrzne	264.609,27	160.875	0	0	0	0
Wydatki razem	730.000,00	190.000,00	0	0	0	0
Dochody Unii Europejskiej	679.311,38	160.875,00	0	0	0	0
Dochody razem	679.311,38	160.875,00	0	0	0	0

Podniesienie kwalifikacji zawodowych uczniów z terenu Miasta Leszna

Wydatki Środki własne	0	0	0	0	0	0
Wydatki Środki zewnętrzne	0	0	0	0	0	0
Wydatki razem	0	0	0	0	0	0
Dochody Unii Europejskiej	0	0	0	0	0	0
Dochody razem	0	0	0	0	0	0

Podnoszenie kwalifikacji zawodowych uczniów Zasadniczej Szkoły Zawodowej Specjalnej

Wydatki Środki własne	0	0	0	0	0	0
Wydatki Środki zewnętrzne	0	0	0	0	0	0
Wydatki razem	0	0	0	0	0	0
Dochody Unii Europejskiej	0	0	0	0	0	0
Dochody razem	0	0	0	0	0	0

Rodziny w bezradności – wspieramy do zaradności

Wydatki Środki własne	0	0	0	0	0	0
Wydatki Środki zewnętrzne	0	0	0	0	0	0
Wydatki razem	0	0	0	0	0	0
Dochody Unii Europejskiej	0	0	0	0	0	0
Dochody razem	0	0	0	0	0	0

Usługi społeczne dla mieszkańców miasta Leszna

Wydatki Środki własne	66.000,00	53.455,00	0	0	0	0
Wydatki Środki zewnętrzne	1.406.319,01	863.325,92	0	0	0	0
Wydatki razem	1.472.319,01	916.780,92	0	0	0	0
Dochody Unii Europejskiej	1.406.319,01	866.325,92	0	0	0	0
Dochody razem	1.406.319,01	863.325,92	0	0	0	0

Wzruszać nauczać bawić poprzez czytanie

Wydatki Środki własne	0	0	0	0	0	0
Wydatki Środki zewnętrzne	77.909,48	0	0	0	0	0
Wydatki razem	77.909,48	0	0	0	0	0
Dochody Unii Europejskiej	60.054,89	0	0	0	0	0
Dochody razem	60.054,89	0	0	0	0	0

Zintegrowane nauczanie przedmiotowo-językowe oraz TIK wyznacznikiem europejskiego nauczania

Wydatki Środki własne	0	0	0	0	0	0
Wydatki Środki zewnętrzne	76.827,32	19.206,83	0	0	0	0
Wydatki razem	76.827,32	19.206,83	0	0	0	0
Dochody Unii Europejskiej	76.827,32	19.206,83	0	0	0	0
Dochody razem	76.827,32	19.206,83	0	0	0	0

- zadania inwestycyjne:

Źródło finansowania	2017	2018	2019	2020	2021	2022
----------------------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------

Budowa nowej drogi łączącej drogę S5 Węzeł Świeciechowa z wiaduktem drogowym w ciągu ulic Wilkowickiej w Lesznie nad linią kolejową Poznań-Wrocław i dalej z Rondem Gronowo

Wydatki Środki własne	1.265.000	3.028.000	0	0	0	0
Wydatki Środki zewnętrzne Unii Europejskiej	240.000	12.055.000	0	0	0	0
Środki własne od Partnerów Projektu	0	2.472.000	0	0	0	0
Wydatki razem	1.505.000	17.555.000	0	0	0	0
Dochody Unii Europejskiej	240.000	12.055.000	0	0	0	0
Dochody razem	240.000	12.055.000	0	0	0	0

Budowa wschodniego kolektora deszczowego

Wydatki Środki własne	390.000	3.547.500	0	0	0	0
Wydatki Środki zewnętrzne	100.000	20.102.500	0	0	0	0
Wydatki razem	490.000	23.650.000	0	0	0	0
Dochody Unii Europejskiej	0	20.202.500	0	0	0	0
Dochody razem	0	20.202.000	0	0	0	0

E-urząd dla e-obywatela, wdrożenie elektronicznych usług publicznych w Lesznie

Wydatki Środki własne	0	0	0	0	0	0
Wydatki Środki zewnętrzne	0	0	0	0	0	0
Wydatki razem	0	0	0	0	0	0
Dochody Unii Europejskiej	0	0	0	0	0	0
Dochody razem	0	0	0	0	0	0

Modernizacja budynku przy Pl. Metziga 25 na potrzeby Miejskiej Biblioteki Publicznej w Lesznie

Wydatki Środki własne	176.000	200.000	3.500.000	3.350.000	0	0
Wydatki Środki zewnętrzne	0	640.000	6.500.000	5.850.000	0	0
Wydatki razem	176.000	840.000	10.000.000	9.200.000	0	0
Dochody Unii Europejskiej	0	0	6.860.000	6.130.000	0	0
Dochody razem	0	0	6.860.000	6.130.000	0	0

Nowe tory – centrum Leszna po kolei

Wydatki Środki własne	79.500	0	0	0	0	0
Wydatki Środki zewnętrzne	676.655	2.000.000	0	0	0	0
Wydatki razem	756.155	2.000.000	0	0	0	0
Dochody z budżetu państwa	60.000	0	0	0	0	0
Dochody Unii Europejskiej	340.000	1.601241,50	0	0	0	0
Dochody razem	400.000	1.601.241,50	0	0	0	0

Partnerstwo Obszaru Funkcjonalnego dla wzmocnienia rozwoju i spójności społeczno-gospodarczej Aglomeracji

Wydatki Środki własne	24.889,96	0	0	0	0	0
Wydatki Środki zewnętrzne	141.043,19	0	0	0	0	0
wydatki razem	165.933,15	0	0	0	0	0
Dochody budżetu państwa	128.953,87	0	0	0	0	0
Dochody Unii Europejskiej	629.598,38	0	0	0	0	0
Dochody razem	758.552,25	0	0	0	0	0

Poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym

Wydatki Środki własne	0	800.000	300.000	0	0	0
Wydatki Środki zewnętrzne	0	1.700.000	1.700.000	0	0	0
Wydatki razem	0	2.500.000	2.000.000	0	0	0

Promowanie czystego transportu miejskiego poprzez zakup autobusów elektrycznych wraz z budową, przebudową i modernizacją infrastruktury na pętlach autobusowych i zajezdni autobusowej Miejskiego Zakładu Komunikacji w Lesznie

Wydatki Środki własne	2.930.000	3.260.000	0	0	0	0
Wydatki Środki zewnętrzne	6.560.000	7.300.000	0	0	0	0
Wydatki razem	9.490.000	10.560.000	0	0	0	0
Dochody Unii Europejskiej	6.560.000	7.300.000	0	0	0	0
Dochody razem	6.560.000	7.300.000	0	0	0	0

Przebudowa drogi krajowej nr 12 w granicach miasta Leszna

Wydatki Środki własne	50.000	3.500.000	4.500.000	4.500.000	0	0
Wydatki Środki zewnętrzne	0	16.500.000	15.500.000	25.500.000	0	0
Wydatki razem	50.000	20.000.000	20.000.000	30.000.000	0	0
Dochody unii europejskiej	0	14.500.000	15.500.000	27.500.000	0	0
Dochody razem	0	14.500.000	15.500.000	27.500.000	0	0

Przebudowa i zmiana sposobu użytkowania budynku Internatu na potrzeby Zespołu Szkół Specjalnych

Wydatki Środki własne	2.700.000	0	0	0	0	0
Wydatki Środki zewnętrzne	200.000	0	0	0	0	0
Wydatki razem	2.900.000	0	0	0	0	0
Dochody Unii Europejskiej	200.000	0	0	0	0	0
Dochody razem	200.000	0	0	0	0	0

Rozbudowa ulicy Osieckiej –drogi wojewódzkiej nr 432 w granicach miasta Leszna

Wydatki Środki własne	90.000	600.000	2.025.000	0	0	0
Wydatki Środki zewnętrzne	0	1.800.000	6.075.000	0	0	0
Wydatki razem	90.000	2.400.000	8.100.000	0	0	0
Dochody budżetu państwa	0	0	0	0	0	0
Dochody Unii Europejskiej	0	1.000.000	6.875.000	0	0	0
Dochody razem	0	1.000.000	6.875.000	0	0	0

Rozwój infrastruktury edukacyjnej na terenie Miasta Leszna

Wydatki Środki własne	0	0	0	0	0	0
Wydatki Środki zewnętrzne	0	0	0	0	0	0
Wydatki razem	0	0	0	0	0	0
Dochody Unii Europejskiej	0	0	0	0	0	0
Dochody razem	0	0	0	0	0	0

Termomodernizacja budynków oświatowych w Lesznie – Przedszkole Miejskie nr 7

Wydatki Środki własne	1.375.000	430.000	0	0	0	0
Wydatki Środki zewnętrzne	350.000	167.000	0	0	0	0
Wydatki razem	1.725.000	597.000	0	0	0	0
Dochody Unii Europejskiej	350.000	167.000	0	0	0	0
Dochody razem	350.000	167.000	0	0	0	0

Termomodernizacja budynków oświatowych w Lesznie – Zespół Szkół Rolniczo Budowlanych

Wydatki Środki własne	220.000	220.000	0	0	0	0
Wydatki Środki zewnętrzne	450.000	450.000	0	0	0	0
Wydatki razem	670.000	670.000	0	0	0	0
Dochody Unii Europejskiej	450.000	450.000	0	0	0	0
Dochody razem	450.000	450.000	0	0	0	0

Uzbrojenie strefy inwestycyjnej I.D.E.A w Lesznie – Etap III

Wydatki Środki własne	3.563.057	0	0	0	0	0
Wydatki Środki zewnętrzne	2.643.500	0	0	0	0	0
Wydatki razem	6.206.557	0	0	0	0	0
Dochody Unii Europejskiej	0	5.363.500	0	0	0	0
Dochody razem	0	5.363.500	0	0	0	0

Zagospodarowanie Al. J. Słowackiego w Lesznie wraz z przyległymi wałami fortyfikacyjnymi

Wydatki Środki własne	0	0	0	0	0	0
Wydatki Środki zewnętrzne	0	0	0	0	0	0
Wydatki razem	0	0	0	0	0	0
Dochody Unii Europejskiej	0	0	0	0	0	0
Dochody razem	0	0	0	0	0	0

Zielone Leszno- odbudowa ekosystemu miasta szansą na zdrowsze i bezpieczniejsze życie

Wydatki Środki własne	300.000	1.105.000	0	0	0	0
Wydatki Środki zewnętrzne	0	3.795.000	0	0	0	0
Wydatki razem	300.000	4.900.000	0	0	0	0
Dochody Unii Europejskiej	0	3.795.000	0	0	0	0
Dochody razem	0	3.795.000	0	0	0	0

Budowa zespołu budynków mieszkalnych wielorodzinnych z lokalami socjalnymi w Henrykowie

Wydatki Środki własne	0	500.000	900.000	0	0	0
Wydatki Środki zewnętrzne	0	0	600.000	0	0	0
Wydatki razem	0	500.000	1.500.000	0	0	0
Dochody Unii Europejskiej	0	0	0	0	0	0
Dochody razem	0	0	0	0	0	0

**Modernizacja budynku Kręgielni z dostosowaniem do potrzeb
sekcji kręglarskich klubów sportowych**

Wydatki Środki własne	1.900.000	883.900	0	0	0	0
Wydatki Środki zewnętrzne	100.000	1.116.100	0	0	0	0
Wydatki razem	2.000.000	2.000.000	0	0	0	0
Dotacje z Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej	100.000	1.116.100	0	0	0	0
Dochody razem	100.000	1.116.100	0	0	0	0

Modernizacja budynku strzelnicy sportowej zlokalizowanej w Lesznie przy Pl. Kościuszki 5

Wydatki Środki własne	800.000	1.200.000	0	0	0	0
Wydatki Środki zewnętrzne	800.000	1.200.000	0	0	0	0
Wydatki razem	1.600.000	2.400.000	0	0	0	0
Dotacje z Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej	800.000	1.200.000	0	0	0	0
Dochody razem	800.000	1.200.000	0	0	0	0

Przebudowa ciągu ulic łączących drogę wojewódzką nr 323 z drogami krajowymi nr 12 i nr 5

Wydatki Środki własne	373.432	1.750.000	2.500.000	2.500.000	0	0
dotacje	0	1.750.000	2.500.000	2.500.000	0	0
Wydatki razem	373.432	3.500.000	5.000.000	5.000.000	0	0
Dochody razem	0	1.750.000	2.500.000	2.500.000	0	0

Wynik budżetu

Zgodnie z art. 217 ust. 1 ustawy o finansach publicznych różnica między dochodami wydatkami budżetu stanowi odpowiednio nadwyżkę budżetu jednostki samorządu terytorialnego albo deficyt budżetu jednostki samorządu terytorialnego.

Analiza wyniku wykonania budżetu za lata 2010-2015 wskazuje, że na etapie planowania budżetu przewidywano wyższe deficyty od osiągniętych w rezultacie na koniec roku. Wynika to z tego, iż występowały oszczędności po stronie wydatków oraz osiągnięte w rzeczywistości dochody były wyższe od planowanych. W 2016 roku planuje się deficyt budżetu w wysokości 14.300.000,- zł, ale analiza sprawozdań Rb-NDS za III kwartał 2016 r. pozwala przypuszczać, że tendencja z lat poprzednich utrzyma się i obejmie również wykonanie roku 2016. Uchwalony budżet po zmianach na 2017 rok przewiduje deficyt budżetu w wysokości 32.900.000,- zł.

Na lata 2018-2028 planuje się nadwyżkę budżetową.

Zgodnie z art. 242 ust. 1 ustawy o finansach publicznych nie można uchwalić budżetu, w którym planowane wydatki bieżące są wyższe niż planowane dochody bieżące powiększone o nadwyżkę budżetową z lat ubiegłych i wolne środki. Zasada ta jest od lat stosowana przez Miasto

Leszno, gdyż deficyt budżetu i kwoty zadłużania się przez Miasto dotyczą wydatków o charakterze majątkowym. W 2017 roku i latach następnych warunek ten został również spełniony.

Przeznaczenie nadwyżki albo sposób sfinansowania deficytu

W 2017 roku w uchwale budżetowej deficyt budżetu został określony w wysokości 32.900.000,- zł i będzie pokryty tzw. wolnymi środkami z lat ubiegłych w wysokości 2.000.000,00 zł, planowanymi przychodami z kredytu na prefinansowanie wydatków realizowanych z udziałem środków z UE w wysokości 3.200.000,- zł oraz przychodami z emisji obligacji komunalnych w wysokości 27.700.000,- zł.

W latach 2018-2028 nadwyżkę budżetową planuje się przeznaczyć w całości na spłatę zobowiązań z tytułu wykupu obligacji komunalnych i kredytu.

Przychody i rozchody budżetu

W roku 2017 przychody budżetu będą wynosić po stronie planu 43.400.000,- zł. Miasto planuje wyemitować obligacje komunalne na kwotę 38.200.000 zł, pozyskać środki z kredytu na prefinansowanie wydatków realizowanych z udziałem środków z UE w wysokości 3.200.000,- zł oraz włączyć nierozdysponowane z lat ubiegłych wolne środki w wysokości 2.000.000,- zł. Środki z wyemitowanych obligacji komunalnych przeznacza się na sfinansowanie planowanego deficytu budżetowego związanego z inwestycjami Miasta w kwocie 27.700.000,- zł. Pozostała kwota nowych obligacji będzie przeznaczona na spłatę wcześniej wyemitowanych obligacji (10.500.000,- zł). Ponadto w przychodach zaplanowano tzw. „wolne środki” w wysokości 2.000.000,- zł, które również przeznacza się na sfinansowanie deficytu. W przychodach budżetu na 2017 rok zaplanowano również kredyt na prefinansowanie wydatków, które z założenia winny być pokryte z dotacji z funduszy unijnych. W projekcie planowanych dochodów ujęto wysokość tych dotacji na poziomie realnych możliwości wpływu (tzn. w wysokości spodziewanych zaliczek na dofinansowywane zadania i projekty). Stąd różnicę (ok. 3.200.000,- zł) pomiędzy spodziewanymi dotacjami a wysokością wydatków samorząd chce pokryć z kredytu. Kredyt ten nie będzie obciążał wskaźnika wynikającego z art. 243 ufp od momentu podpisania umów na omawiane projekty. Należy również zauważyć, że nowe emisje obligacji komunalnych planowane w 2017 roku będą przeznaczone w większości na wkład własny przy realizacji zadań z udziałem środków unijnych. Do momentu podpisania umowy na dofinansowanie obciążają one wskaźnik z art. 243 ufp. Jednak po podpisaniu umów, środki z tych emisji obligacji oraz należne odsetki i dyskonto od nich, w okresie nie dłuższym niż 90 dni po zakończeniu projektów, nie są wliczane do ograniczeń wynikających z art.243. Co więcej przepis art. 243 ust. 3 wskazuje, że termin 90 dni od zakończenia projektu nie ma zastosowania do odsetek i dyskonta od zobowiązań na wkład krajowy. Przy założeniu, że większość projektów realizowana będzie w okresie od 2017 do 2019 roku, można przyjąć, że lata 2018 – 2019, w których obecny wskaźnik spłat jest minimalnie niższy od maksymalnego wskaźnika, będzie przedstawiał się dużo korzystniej.

W 2017 roku rozchody budżetu wynoszą 10.500.000,- zł i dotyczą wykupu obligacji komunalnych wyemitowanych w 2007 i 2008 roku.

Ustalenie rozchodów w następnych latach na porównywalnym poziomie ma na celu zachowanie płynności finansowej w trakcie roku i możliwości terminowego regulowania bieżących płatności. Spłatę długu zaciągniętego zaplanowano na podstawie zawartych umów i wynikających z nich terminów, a długu planowanego na podstawie własnych analiz. Jak w latach wcześniejszych, tak i w 2016 roku Rada Miejska zdecydowała przeznaczyć część tzw. „wolnych środków” na wcześniejszy wykup obligacji komunalnych, co w znacznym stopniu polepszyło możliwość zaciągnięcia w 2017 roku tak dużych nowych zobowiązań.

W roku 2018 i 2019 samorząd planuje zaciągnąć nowe zobowiązanie, aby móc sfinansować dalszy rozwój Miasta przy wykorzystaniu środków z Unii Europejskiej. W latach 2020 -2028 nie planuje się zaciągać nowych zobowiązań dłużnych.

Dług Miasta Leszna, w tym relacja, o której mowa w art. 243 oraz sposób sfinansowania spłaty długu

W prognozie przedstawiono kwotę zadłużenia Miasta na koniec każdego roku budżetowego. Planowane zadłużenie na dzień 31 grudnia 2017 roku wynosi 171.700.000 zł i będzie się corocznie obniżało aż do roku 2028. Spłatę długu w 2017 roku postanowiono w projekcie budżetu sfinansować z nowej emisji obligacji w kwocie 10.500.000,- zł. W 2018 i 2019 roku spłata długu będzie pokryta nadwyżką budżetową roku bieżącego i przychodami z nowo zaciągniętych długoterminowych zobowiązań, natomiast od 2020 do 2028 roku z nadwyżki budżetowej.

Zgodnie z obecnymi przepisami od 2014 roku obowiązuje nowy indywidualny limit zadłużenia wynikający z art. 243 ustawy o finansach publicznych. Dopuszczalny wskaźnik zadłużenia dla Miasta, liczony na podstawie wielkości z trzech poprzednich lat, na rok 2017 nie może przekroczyć 8,62% planowanych dochodów Miasta (biorąc pod uwagę wykonanie budżetu za 2016 rok), podczas gdy w poprzednio obowiązujących przepisach limit ten wynosił 15% planowanych dochodów. Wskaźnik na rok 2017 dotyczący stosunku wielkości wykupu obligacji i kosztów obsługi długu do dochodów ogółem wynosi 4,15 %. Po dokonaniu obliczeń, przyjęte w prognozie założenia zapewniają spełnienie wymogów ustawy odnośnie relacji obsługi zadłużenia. Trudnym pod względem utrzymania wskaźnika obsługi będą lata 2018-2019. Dlatego też, aby zachować relację ustawową w całym okresie objętym prognozą, konieczne było w latach poprzednich (już od 2014 roku) coroczne przeznaczenie części wypracowanych w latach poprzednich tzw. „wolnych środków” na wcześniejszą spłatę zobowiązań z tytułu wyemitowanych obligacji komunalnych. W ostateczności, gdy mimo podjętych działań, widmo przekroczenia wskaźnika z art. 243 ustawy będzie nadal realne, konieczna będzie restrukturyzacja zaciągniętych zobowiązań w celu wydłużenia okresu spłaty lub uzyskania lepszych warunków oprocentowania.

Przedsięwzięcia

Na podstawie podjętych przez Radę Miejską uchwał określono programy, projekty lub zadania współfinansowane z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej oraz pozostałe przedsięwzięcia ze środków własnych. Współfinansowanie ze środków UE najczęściej odbywa się poprzez zaliczkowanie pierwszych wydatków, a następnie dotacje z instytucji

zarządzającej wpływają w wysokości środków, na które Miasto sporządza wnioski o płatność. W objaśnieniach wcześniej pokazano tabele z planowanymi wydatkami i dochodami przedsięwzięć realizowanych z udziałem środków zewnętrznych (w tym z Unii Europejskiej).

Nie określono przedsięwzięć związanych z umowami o partnerstwie publiczno-prywatnym, gdyż obecnie Miasto Leszno nie realizuje takich umów.

Nadmienić należy, że Miasto Leszno realizuje szereg programów określonych m. in. w strategii czy uchwałach Rady Miejskiej, których nie ujęto jako przedsięwzięcia, gdyż nie można dla nich określić wszystkich elementów wynikających z definicji „przedsięwzięcia” z ustawy o finansach publicznych, jak również zawierane umowy na ich realizację odbywają się w ramach planu wydatków na dany rok budżetowy i nie ma konieczności określania dla tych programów limitu wydatków wieloletnich, jak również limitu zobowiązań. Wśród ww. uchwał należy wymienić:

– uchwała Nr XL/538/2014 Rady Miejskiej Leszno z dnia 26 czerwca 2014 roku w sprawie uchwalenia Miejskiej Strategii Rozwiązywania Problemów Osób Starszych „Seniorzy w Lesznie 2014-2020”,

– uchwała Nr XLII/561/2014 Rady Miejskiej Leszno z dnia 25 września 2014 roku w sprawie przyjęcia Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2015-2018”.

Inne programy i projekty obowiązujące do końca 2016 roku będą modyfikowane i uchwalane na lata następne, m.in. program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie, program na rzecz wspierania osób niepełnosprawnych w mieście Lesznie, strategia rozwiązywania problemów społecznych w mieście Lesznie czy też program budowania miejskiego systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną .

Leszno, dnia 21.09.2017 roku